

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

III. De Interrogationibus à Confessario faciendis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

pian à tali Confessario. Alia similia suggeret ipsamet Prudentia.

30. Potissimum autem circa pœnitentes ipsos Prudentia Confessarij exercenda est, eos partim cautè examinando, si opus fuerit ; partim charitativè instruendo, dubiâque ipsorum solide resolvendo, & dando opportuna consilia ; partim eos discretè corrigendo, atque salubria subministrando media, quibus ad veram detestationem peccatorum inducantur, atque ab ulteriore lapsu præserventur. Præsertim autem magnâ opus est prudentiâ circa eos, qui videntur esse constituti in occasione proxima peccandi, nec non & circa recidivos. Hinc sit

Et circa pœnitentes, quomodo?

QUÆSTIO III.

De Interrogationibus à Confessario faciendis.

31. **Q**uæritur I. An Confessarius teneatur quandoque interrogare pœnitentem? Resp. Et si per se, ac primario munus pœnitentis sit sese debitè examinare, atque integre accusare, Judicis autem audire: nihilominus in supplementum ignorantie, seu defectus ipsius pœnitentis, etiam Judicis sive Confessarij est interrogare, eumque examinare in hoc Foro Sacramentali. Ita Herincx disp. 5. de Pœnit. n. 55. cum communi. Idque patet tum ex c. Omnis utriusque sexus. de Pœnit. & remiss. ibi: Sacerdos autem sit discretus & cautus &c. diligenter inquirens & peccatoris circumstantias, & peccati. Tum ex Rituali Romano, ibi: Si pœnitens numerum, & species, & circumstantias peccatorum explicatu necessarias non expresserit, eum Sacerdos prudenter interroget. Accedit ratio: quia Confessarius tenetur, quantum moraliter potest, procurare integram peccatorum Confessionem, atque evitacionem peccati Sacrilegij; & curare, ne indisposito administret hoc Sacramentum.

Confessarius, an teneatur quandoque interrogare pœnitentem?

32. Additur, in supplementum ignorantie, seu defectus pœnitentis. Nam Confessarius non obligatur ulterius interrogare pœnitentem, quem ex modo procedendi advertit virum doctum, & bene conscientiam examinabile, suâque peccata quoad numerum ac speciem ritè proposuisse, si nesciat eum aliquid per oblivionem omisisse. Herincx loc. cit. Lugo disp. 22. de Pœnit. n. 17. & alij. Imò etiam, quando facienda est interrogatio, prorsus abstinendum est à curiosis, & non substantialibus; hoc est, iis, quæ non concernunt numerum, speciem, ac circumstantias speciem

Cautela circa interrogaciones.

Ooooo 2 ciem

ciem mutantem peccatorum: quamvis, ut hæc facilius intelligantur, expediat, circa poenitentem cæteroquin ignotum præmittere interrogationem de tempore ultimæ Confessionis, & (si occurrat peccatum carnis) an sit solutus, vel ligatus Matrimonio &c.

Quid observandum circa rudiores?

(g) Dist. 7. n. 63.

Quid observandum in faciendis interrogationibus?

Hic potest errari per defectum & excessum.

33. Quantum ad rudiores attinet, plerumque non expedie ipsos, etiam si minus parati accedere videantur, dimittere sine absolutione, ut se magis examinent: quia aut deterriti vix amplius ad talem Confessarium venient, aut ratione suæ incapacitatis non raro redibunt æquè indispositi. Quare tales communiter permittendi sunt, peccata suo modo quo possunt, etiam rudiori, proponere; & tunc suaviter examinentur, atque juventur à Confessario, uti iam superius (g) dictum fuit.

34. Quæritur II. Quomodo se gerere debeat Confessarius in faciendis interrogationibus? Resp. I. Confessarius non tenetur examinare poenitentem exquisitâ industriâ, & exactissimo examine, sed suavi & humano modo. Ita Lugo *disp. 16. de Pœnit. sect. 14. num. 589. & seqq.* Gobat *tract. 7. Theolog. Experim. num. 331. & seqq.* & alij passim. Ratio est: quia ipsemet poenitens, qui tamen primariò ad hoc obligatur, non tenetur, nisi moralem diligentiam in examine conscientie faciendò præmittere; ergo multò minus tenetur Confessarius ad exquisitissimas interrogationes, utpote qui tenetur facere interrogationes duntaxat in supplementum. Deinde in hoc vel maximè attendendum est ad conditionem humanam, & ne ex hoc capite Confessio, seu Sacramentum Pœnitentiæ reddatur nimis grave ac odiosum, neque detur anfa Hæreticis vocandi illud *Conscientia carnificinam*. Et ad hoc maximè requiritur prudentia Confessarii, ne vel nimium poenitentem torqueat alijs, & alijs minutissimis interrogationibus, vel aliunde quid plus, aut minus fiat.

35. Additur notanter, *ne quid plus, vel minus fiat*. Dupliçiter siquidem circa hoc errari potest, scilicet per excessum, vel defectum. Per defectum errant quidam & ignari Confessarii, nihil interrogando, vel solum crassissima quædam, aut universalialia. Per excessum econtrà errant nonnulli nimium interrogando, ac strictissimè examinando, imò interdum ex quadam curiositate impertinentia investigando: ut scrupulosi, & curiosi. Atque in hoc etiam majus periculum habent Confessarii doctiores, quia his occurrunt plures semper & plures inter-

rogationes, quibus melius species & numerus peccatorum cognoscere, & explicare. Verum hic notanda doctrina Lugonis loc. cit. num. 50. Non est bona regula illa, si dicas: talis vel talis interrogatio facit aperire distincte numerum & speciem peccati; ergo illa etiam interrogatio addenda erit &c. Quia non est attendendum solum ad exactam & integram Confessionem peccatorum, sed & maxime attendendum est ad conditionem humanam, & ne ex eo capite Sacramentum ipsum reddatur grave &c. ut proxime dictum.

36. Resp. II. Circa examen poenitentis, faciendisque modo humano interrogationes, nequit dari una eademque regula pro omnibus: cum pendeat plurimum ex capacitate, & dispositione speciali poenitentis, aliisque circumstantiis. Siquidem pauciores & crassiores interrogationes debent fieri homini inculto & barbaro, quales sunt Indi occidentales, quam Europæo: leuius item examinandus est rusticus, quam homo civilis: leuius, qui ægrotat, & difficile potest ad subtilia attendere propter capitis debilitatem, quam homo sanus: denique (quod notandum etiam est) leuius, & minus exactè interrogandus est circa singula, qui plura habet peccata, quam qui pauciora. Ita Lugo cit. disp. 10. num. 494. & ratio patet ex dictis.

Regulae generales circa examen & interrogationes faciendas.

37. Insuper circa hoc advertit communis Theologorum, in materia præsertim Luxuriæ cautissimè esse procedendum, & non multiplicandas interrogationes: cum ne fortè ex eiusmodi interrogationibus poenitens malè discat, quæ benè ignorabat: tum ut pudori consulatur, atque occurratur periculo tam ex parte poenitentis, quam Confessarij, ne se illecebra insinuet. Unde, ut rectè notat Coninch disp. 7. de Sacramentis, dub. 7. num. 56. cum alijs, præstat aliquando Sacerdotem minus perfectè peccatum intelligere, quam vel poenitenti, vel sibi aliquod scandalum creare, aut esse nimium.

Præsertim in materia Luxuriæ.

38. In praxi igitur utatur Confessarius terminis honestis, præcipuè erga foeminas, & minoris ætatis personas, ordiendo semper suas interrogationes à cogitationibus cum consensu. Quod si poenitens verè castus respondeat, se illis non consensisse, non est opus, ut Confessarius suo examine ulterius ad Luxuriæ actus progrediatur: nam quando poenitens est immunis à consensu in cogitationes obscænas, multò magis erit liber ab ipsis actibus pravis; nisi forsan præ ruditate ingenij, malitiam cogitationum obscænarum non apprehendat. Si verò poenitens sese pravis cogitationibus consensisse confiteatur, quærat Con-

Praxis circa huiusmodi interrogationes.

Confessarius ex ipso, num eas actu complere voluerit: si respondeat quòd sic, petat deinde, num talia obscœna desideria habuerit erga personas solutas, vel ligatas; atque, an actu ipso cum eisdem compleverit, nec ne. Sicque procedat quasi per gradus de cogitationibus ad desideria, de istis ad oscula, de osculis ad tactus impudicos, & ab his ad ipsosmet actus, inter limites honestatis & modestiæ.

Interrogationes, an sint instantiendæ post Confessionem?

39. Quæritur III. Utrum circa illos, qui ipsi sua peccata exponunt, necessariæ interrogationes speciei, numeri, & circumstantiarum speciem mutantium, sint immediatè subjungendæ expositioni cujuslibet peccati, vel differendæ usque ad finitam totam Confessionem? Resp. Circa hoc variare Doctores, idque in praxi relinquendum esse prudentiæ Confessarij. Interdum enim, præcipuè in Confessionibus brevioribus, & quæ memoriter sine scriptura peraguntur, expediet differre interrogationes usque ad finem, ut censet Layman: idque, ne poenitentes per hujusmodi crebras interpositas interrogationes facillè in sua Confessione confundantur, perturbentur, vel omninò à subsequenti Confessione absterreantur, aut tœdio afficiantur. Et hoc locum habere potest, si Confessarius confidat suæ memoriæ, se omnia quæ sita facillè utque ad finem retenturum: in quem finem is uno, vel altero digito contracto, signum faciendæ postmodum interrogationis sibi facere poterit.

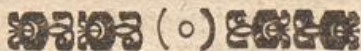
Vel potius sub Confessione?

40. Nihilominus communiter, & ordinariè, potissimum in Confessionibus è scripto factis, vel longioribus, ubi Confessarius meritò sibi metuere debet, ne forsan plurimum obliviscatur, & deinde vel cum scrupulo ommissis interrogationibus absolvat, vel certè poenitentem magnâ cum molestiâ suâ cogat repetere longam Confessionem; satius esse censet Lugo *disp. 22. sect. 2. num. 15.* & alij, si Confessarius suaviter eum successivè adjuvare studeat, & ejusmodi necessarias interrogationes quoad numerum, speciem, nec non & circumstantias speciem mutantem, immediatè singulis peccatis substituat. Et hoc eò magis: quia frequenter ipsemet poenitens post longum intervallum non statim singillatim de peccatis illis, quæ antea sive memoriter, sive è scriptis confessus fuerat, sese reflectere potest; vel saltem de novo confunditur, eadem cum rubore repetendo, ut distinctius exponantur.

41. Quæritur IV. Quid agendum, si pœnitens taceat, vel etiam neget peccatum, quòd Confessarius aliunde novit eum commississe? Resp. I. Si pœnitens duntaxat taceat peccatum, illud non confitendo, debet Confessarius inquirere veritatem, etiam, si id absque alio incommodo fieri possit, insinuando suam de hoc noticiam. Herincx *disp. 5. de Pœnit. q. 4. n. 56.* Quòd si verò id resciat ex Confessione alterius, v. g. complicitis, oportet interrogare adeò cautè, ut pœnitens de alterius Confessione nihil possit conijcere (alioquin enim frangeretur Sigillum) utputà quærendo in communi, an nihil ampliùs habeat, quod conscientiam gravet; vel adhibendo consuetas cæteroquin interrogaciones, & abstrahendo à notitia prioris Confessionis.

42. Resp. II. Quando pœnitens negat, se ejusmodi peccatum commississe, regulariter is erit absolvendus. Ita Herincx *loc. cit.* Tannerus *tom. 4. disp. 6. quæst. 7. num. 99.* Gobat. *tract. 7. Theol. Exper. n. 245.* Diana *part. 5. tract. 11. resol. 21.* Toletus, & alij. Ratio est: quia in Foro Sacramentali pœnitens stat pro se, & contra se; ac proinde ei credendum est tam contra se, quàm pro se. Accedit, quòd si Confessarius solùm noverit peccatum ex Confessione alterius, non sit major ratio, cur alteri potiùs fides adhibeatur, quàm isti. Quinimò si tunc posteriori confitenti negaretur absolutio, hoc ipso frangeretur indirectè Sigillum Confessionis prioris, utendo ejus notitià in præjudicium, ruborem, & confusionem complicitis. Accidere insuper potest, quòd alter pœnitens hoc peccatum jam fuerit confessus, aut saltem habeat justam causam illud impræsentiarum tacendi, v. g. ob damnum suum, vel alterius.

43. Additur, regulariter. Nam si Confessarius evidenter sciat, pœnitentem commississe tale peccatum, illudque nunc maliciosè negare, non potest eum absolvere; prout notant citati Auctores, ac Lugo *disp. 22. de Pœnit. num. 21. & 22.* & alij. Siquidem nefas est, ministrare Sacramentum ei, quem evidenter scio esse indignum, illudque non nisi sacrilegè petere.

QUÆ.